

## Beladice, časť Veľké Chrásťany

Ján Harušiak – Miriam Jakubčinová – Matej Ruttkay

Z dôvodu stavebných prác rýchlostnej cesty R1 – úsek Selenec - Beladice bol vykonaný záchranný výskum pri obci Beladice, časť Veľké Chrásťany, na polohe nazývanej „Pri križi. Skúmaná plocha sa nachádza južne od obce Beladice na pravom brehu potoka Drevenica.

Na odkrytej ploche sa zachytilo a preskúmalo 57 sídliskových objektov. Väčšia časť sa rámcovo dala zaradiť do obdobia 10. – 11. storočia, ale našli sa aj objekty z neolitu/eneolitu. Objekty sa najviac koncentrovali v blízkosti potoka Drevenica, kde sa podarilo odkryť časť sídliska. Preskúmalo sa 10 zahĺbených obytných objektov, pre ktoré bol typický oválny alebo štvorhranný tvar. V každej zemnici sa nachádzali pozostatky klenbovej pece alebo ohniska a v jednom prípade aj kamennej pece. V blízkosti obydli bolo zachytených 7 zásobných jám, ktorých hĺbka sa pohybovala od 210 – 295cm. Na skúmanej ploche boli zistené aj 3 samostatne stojace pece, vedľa ktorých stáli odpadové jamy rozličnej veľkosti aj tvaru. K zaujímavostiam patria objekt 25, v ktorom sa zachytili pozostatky troch klenbových pecí a objekt 38, v ktorom bola odhalená ľudská kostra.

Z nálezov veľké množstvo tvoril črepový materiál, ale našla sa rovnako mazanica, zvieracie kosti a predmety z rozmanitých materiálov - železné (napr. nožnice, nožíky, šidlo, klince), kamenné (napr. kamenná sekerka, žarnov, osličky, brúsik), kostené (tzv. korčuľa, šidlo), hlinené (prasleny).

Výskum podstatne doplnil mozaiku osídlenia tohto regiónu vo včasnom stredoveku.



Obr. 1. Objekt 25 (Foto: J. Harušiak).



Obr. 2. Objekt 43, profil (Foto: J. Harušiak).



Obr. 3. Objekt 38 (Foto: J. Harušiak).